

Vaikuttavuuden huomioiminen Helsingin järjestöavustuksissa - Loppuraportin esittely

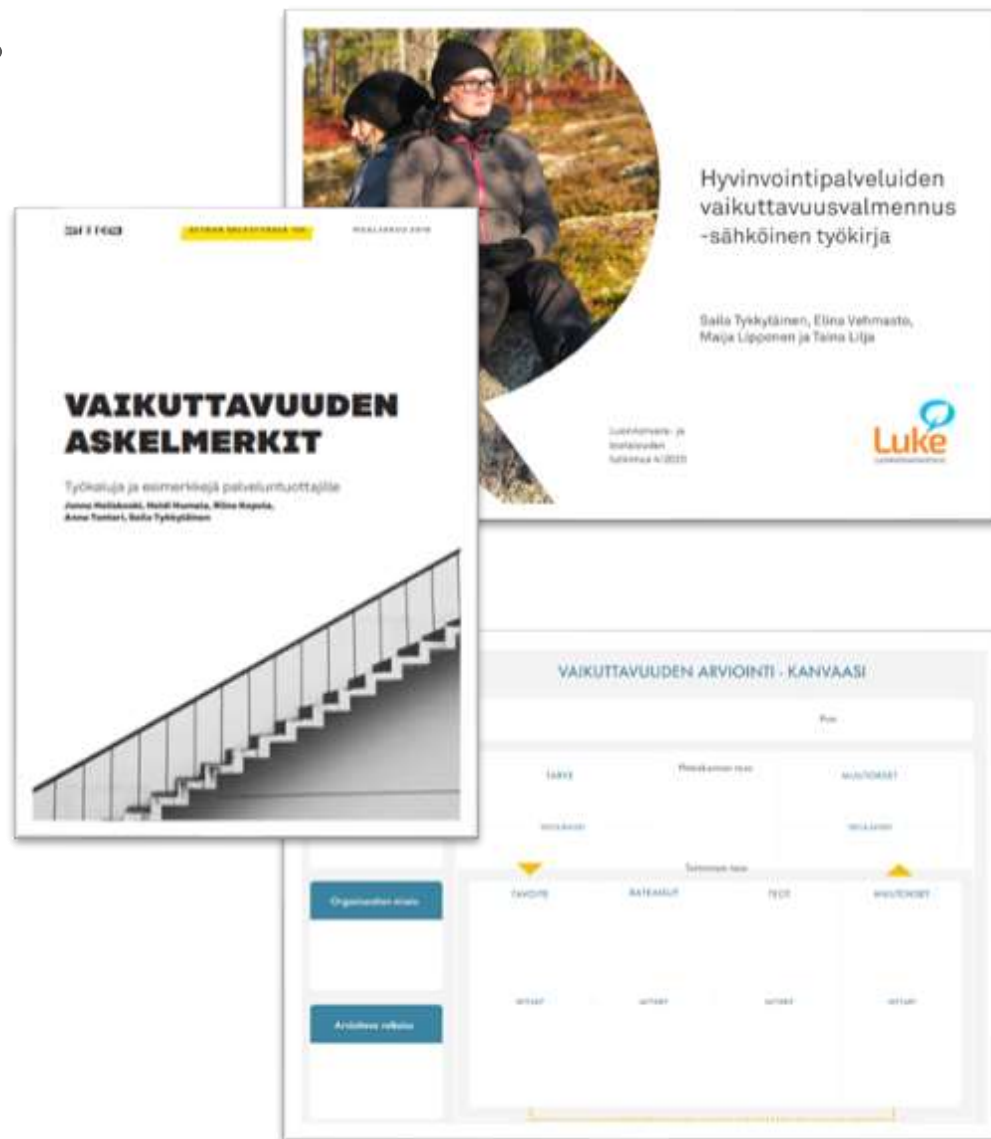
6.11.2023

Saila Tykkyläinen
Vaikuttava Yritys Oy

Valoa vaikuttavuuteen!

- ✓ Tutkimusosaaminen
- ✓ Rakkaus soveltamiseen ja selkoistamiseen
- ✓ Menetelmät ja työkalut
- ✓ Asiakkaina mm. Luke, OKM, Sitra, Stea, VNK

Miksi?

”Hyvä juttuhan se on, että kannustetaan järjestöjä miettimään sitä, mitä ne haluavat saada aikaan sekä sitä, johtavatko nykyiset toimet parhaiten sitä kohti.” *Kyselyvastaus*

Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto linjasi, että avustustoiminnassa tulee kiinnittää korostetusti huomiota järjestöjen yleishyödyllisyyteen, **toiminnan vaikuttavuuteen** sekä järjestöjen omavaraisuuteen.

TARVE

Kaupungin avustusvalmistelijoilla ja päättäjillä ei ole riittävää tietoa avustetun järjestötoiminnan vaikuttavuudesta. Avustuksia on jaettu kysymällä lähinnä avustuksen käyttötarkoitus.

TOIMINTA

Uudistetaan avustustoiminnan käytäntöjä kuten avustuksen haku- ja selvityslomakkeita yhteistyössä järjestöjen kanssa niin, että...

MUUTOS

...kaupunki voi koota jäsentynyttä tietoa ja ymmärrystä moninaisen järjestötoiminnan vaikuttavuudesta ja järjestöt saavat tukea oman toimintansa vaikuttavuuden vahvistamiseen

Miten? Prosessi

POHJASELVITYS

- ✓ 11 suuren kaupungin, hyvinvointialueen tai valtion järjestöavustuksista vastaavaa
- ✓ Asiakirjat: järjestöjen avustuslomakkeet ja ohjeistukset
- ✓ Haastattelut: kokemukset ja suunnitelmat

JÄRJESTÖKYSELY

- ✓ Taustainfo järjestöille
- ✓ Vaikutusketjun sovellettavuus, toiveet ja huolet uudistukseen liittyen
- ✓ 61 vastaajaa Helsingin sotepe-avustuksia saaneista järjestöistä

Suunnittelu kaupungin edustajien kanssa

Analyysi ja suunnittelu kaupungin edustajien kanssa

Analyysi kaupungin edustajien kanssa

I TYÖPAJAT

Tavoitteet, toiveet ja huolet
Tarkkuus, jolla tarve, toimenpiteet ja hyödyt kuvattavissa

II TYÖPAJA

Avustusprosessin eriyttäminen
Vaatimukset eri tasoille

III TYÖPAJA

Hakemusten arviointi
Raportoinnin taso
Uudistuksen riskien arviointi

17 osallistujaa järjestöneuvottelukunnasta ja kaupungin edustus

LOPPURAPORTTI

- ✓ Suositukset
- ✓ Lomakkeiden suunnittelupohja
- ✓ Järjestöjen ohjeistus

Miten?

Vaikutusketju viitekehystenä

Miten? Vaikutusketju viitekehystenä

- ✓ Tuttu lähestymistapa
- ✓ **Looginen kokonaisuus**, joka kuvaa sitä, kuinka toiminta saa aikaan vaikutuksia.
- ✓ Voidaan **mukauttaa** ja siitä on olemassa monia muunnelmia.
- ✓ Tarjoaa **vaikutusten mittaamista laajemman näkökulman** vaikuttavuuteen
- ✓ Sopii pienimuotoisempaankin toimintaan ja sitä voidaan hyödyntää myös **toiminnan suunnittelussa ja viestinnässä**.

Ketjun osia testattiin järjestökyselyssä

Pyydettiin kuvaamaan avustuskohdetta seuraavasti:

- ✓ Miksi toimintanne **tarvitaan** alueella, jolla toimitte? Pyrittekö esimerkiksi ratkomaan jotakin tiettyä ongelmaa tai vaikuttamaan?
- ✓ **Keille** toimintanne on tärkeää tai ketkä toiminnastanne erityisesti hyötyvät?
- ✓ Minkälaisia **muutoksia** ihmisissä, yhteisöissä tai alueellanne tapahtuu, jos onnistutte?

Kaikki vastaajat kokivat joko täysin tai osittain, että pystyivät kuvaamaan **toimintansa merkitystä** kysymysten avulla.

Kysymyksiä ei pääsääntöisesti koettu vaikeiksi.

A grayscale photograph of a hand raised in a crowd, with a smartwatch visible on the wrist. The background is blurred, showing other people and lights. The text 'Toiveet ja odotukset' is overlaid in yellow.

Toiveet ja odotukset

Järjestöjen uudistuksessa tunnistamat uhat ja mahdollisuudet

Helsinki suunnan
näyttäjänä

- Järjestöt epätasa-arvoistuvat. **Huoli pienten järjestöjen resursseista ja osaamisesta.**
- Muutosten luotettava mittaaminen ja osoittaminen on hankalaa.
- **Byrokratian taakka** kasvaa ja vie resursseja toiminnalta.
- Vaikuttavuus ohjaa vikaan: Vertaillaan, vaaditaan samoja menetelmiä ja mittareita, rajaudutaan helposti mitattaviin asioihin.
- + Järjestötoiminnan **merkitys saadaan esiin.**
- + **Kannustaa järjestöjä uudistumaan,** palvelemaan kohderyhmiään paremmin.
- + Valmistelijoiden on helpompi arvioida hakemuksia ja perustella ne päättäjille.
- + Avustusten läpinäkyvyys paranee, lisää varoja vaikuttaviin kohteisiin.
- + Yhteistyö kaupungin kanssa tiivistyy.

Useampi näki uudistuksessa mahdollisuuksia kuin uhkia

Pohjaselvityksestä

Rahoittajien lähestymistavat vaikuttavuuteen:

1. **Vaikuttavuus on ylätason periaate**, jonka konkretisointi on jätetty järjestöjen vastuulle.
2. Toiminta on vaikuttavaa, jos se **vähentää julkisten palvelujen tarvetta**.
3. **Vaikuttavuus on järjestön kyvykkyyttä** asettaa omia tavoitteita, rajata kohderyhmää sekä arvioida toiminnan vaikutuksia.

Useimmiten avustusprosessin taustalta puuttuu malli, jonka avulla järjestöt voisivat jäsentää ja arvioida toimintansa vaikuttavuutta.

Kaupungin toiveiden ja järjestöjen mahdollisuuksien yhteensovittaminen varmistaa, että vaikuttavuus tuodaan avustusprosessiin molemmille toimivalla tavalla.

A pair of hands is shown from the sides, cupping a glowing, starburst-like object in the center. The object has a bright, multi-pointed starburst pattern with a central glow. The background is dark, with numerous small, white, starburst-like particles falling or floating around the central object. The overall scene is ethereal and suggests a magical or divine gift.

Suosituksia

Suosittelusten yhteenveto

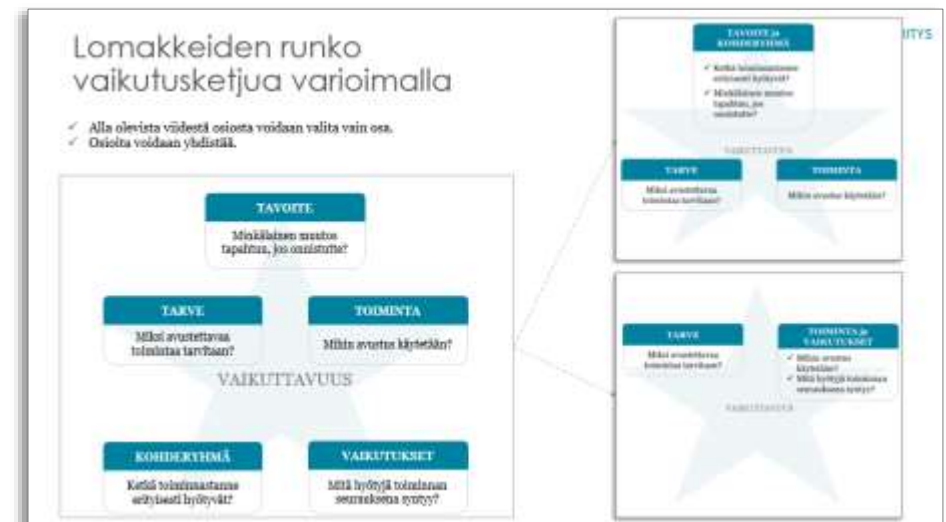
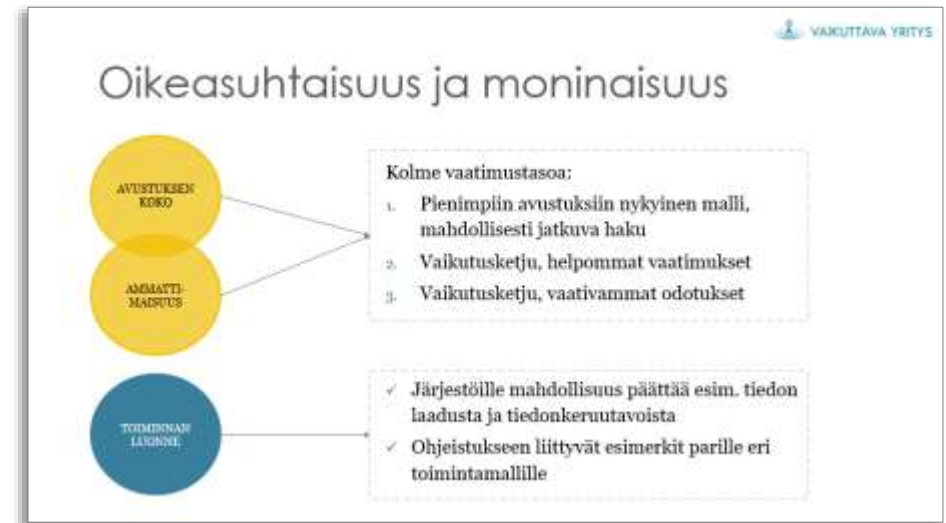
- ✓ Järjestöjen monimuotoisuus huomioidaan avustusprosessissa.
- ✓ Laaditaan vaikutusketjuun perustuvat lomakkeet ja ohjeistus.
- ✓ Järjestöille tarjotaan tukea vaikuttavuusosaamisen kehittämiseen.
- ✓ Rahoittajien välistä yhteistyötä tiivistetään, ensin Helsingin sisällä.
- ✓ Tehdään kokeiluita, jotka vievät kohti strategista vaikuttavuutta.

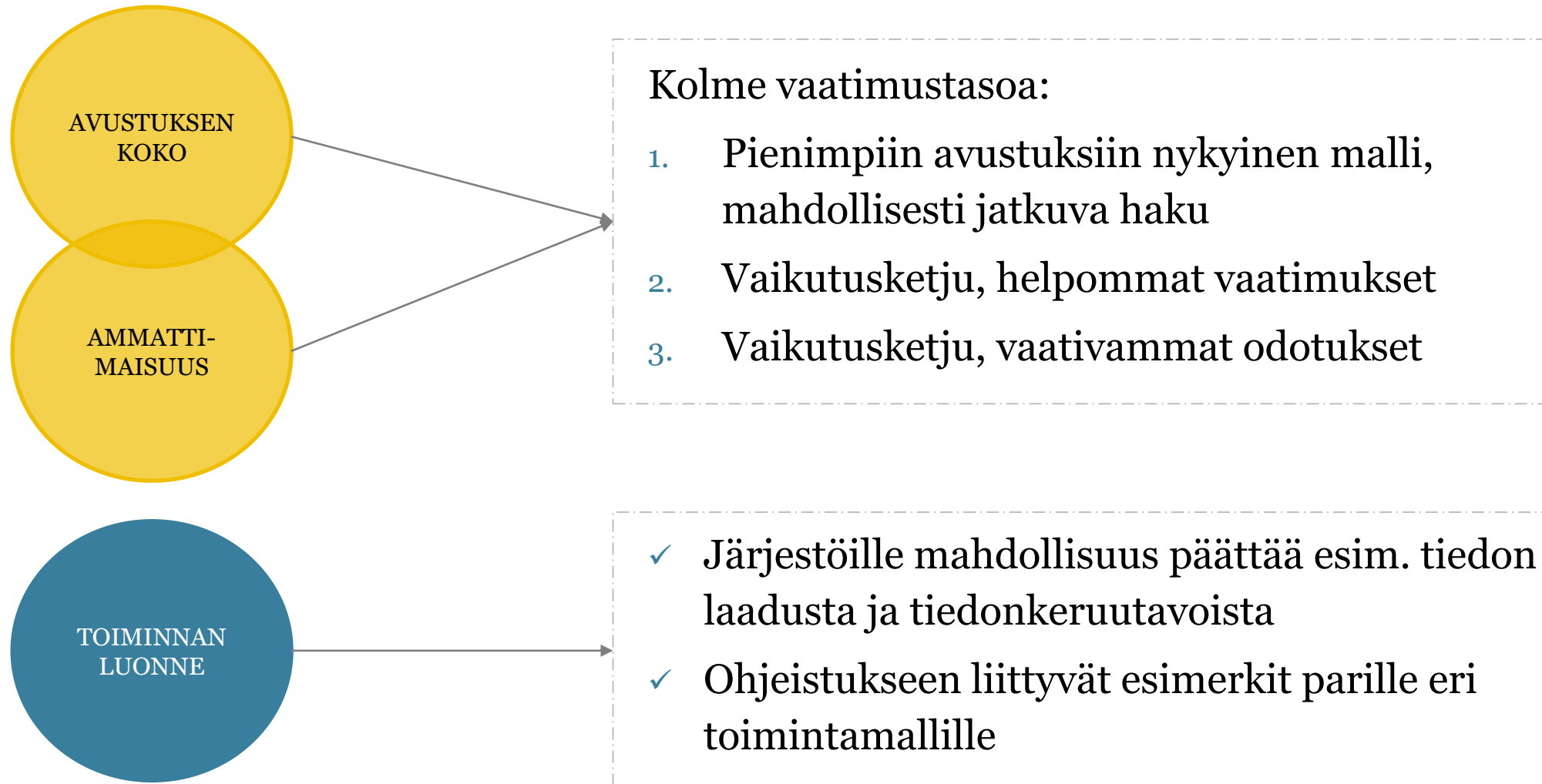
Ohjaavien periaatteiden toteutus

- ✓ Oikeasuhtaiset vaatimukset ja velvollisuudet suhteessa resursseihin
- ✓ Järjestötoiminnan moninaisuuden huomioiminen, kansalaistoiminnan arvostaminen.
- ✓ Hallinnollisen taakan minimointi
- ✓ Monta näkökulmaa vaikuttavuuteen

Vaikuttavuuden parantaminen voi alkaa muualtakin kuin vaikutusten mittaamisesta.

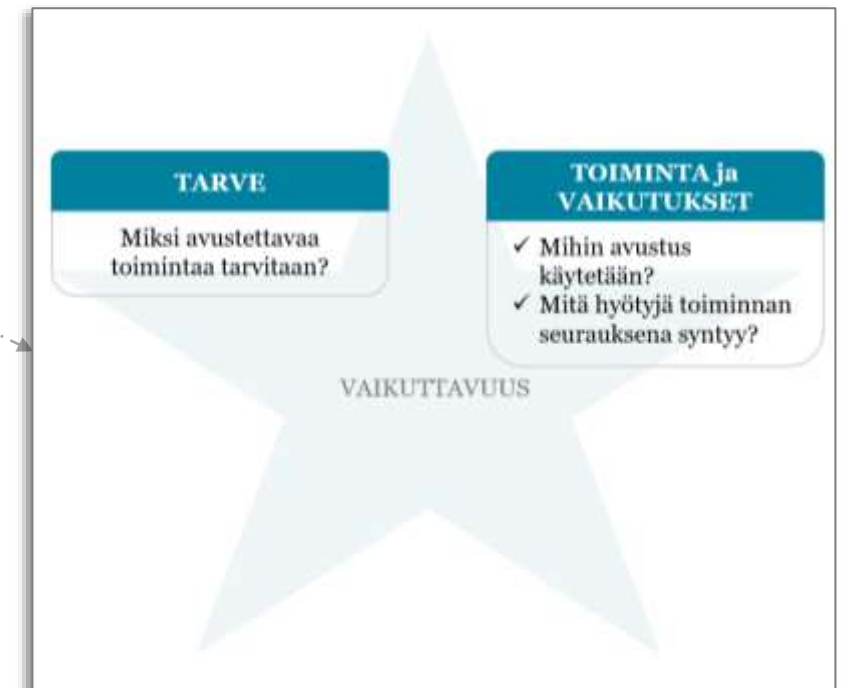
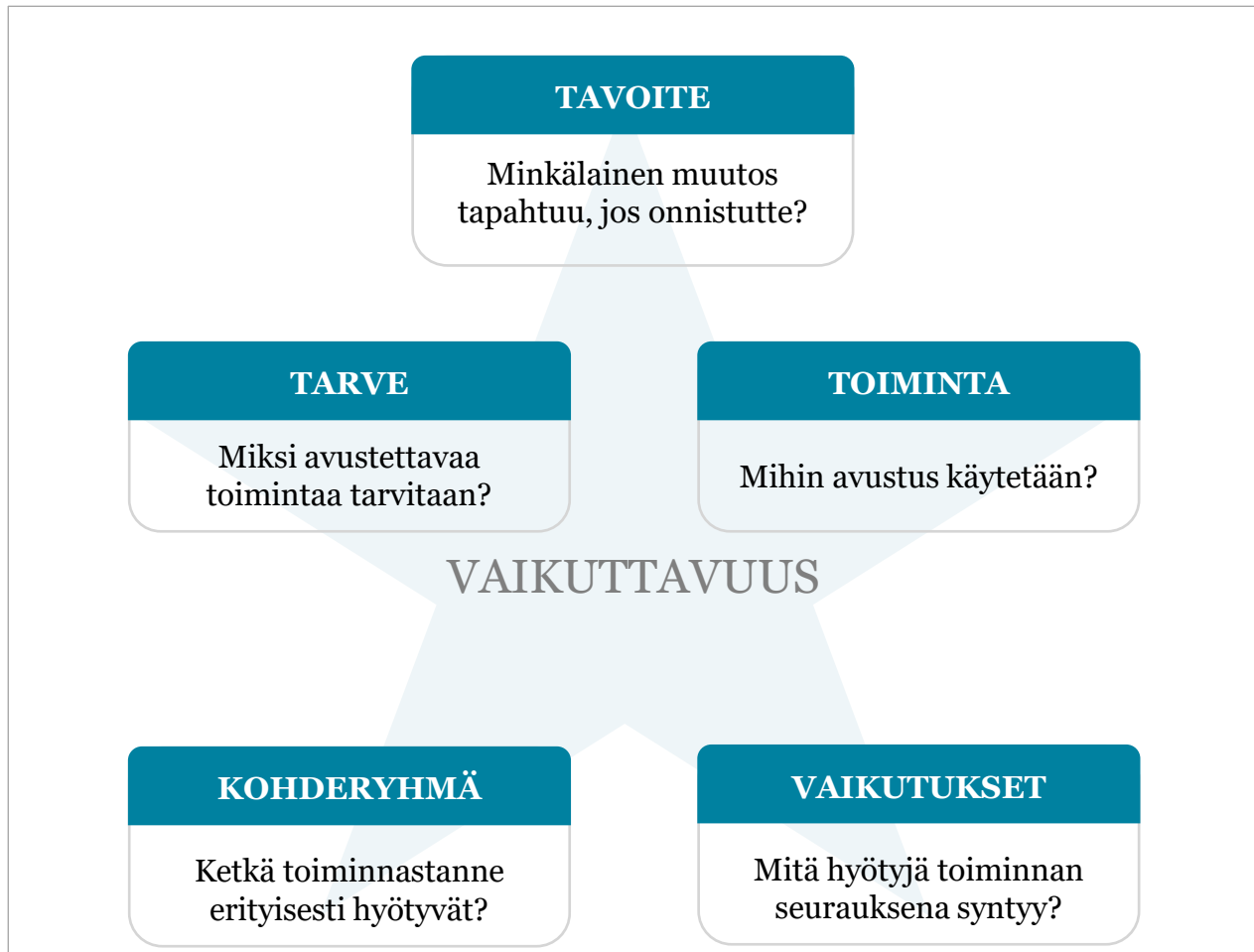

Oikeasuhtaisuus ja moninaisuus

Lomakkeiden runko vaikutusketjua varioimalla

- ✓ Alla olevista viidestä osiosta voidaan valita vain osa.
- ✓ Osioita voidaan yhdistää.

Suunnittelupohjasta* avustettavan toiminnan tavoite

TASO 2

Minkälaisia muutoksia tapahtuu, jos onnistutte?

- ✓ Kuvaa tässä keskeinen muutos, jota tavoittelette esimerkiksi kohderyhmänne toimintakyvyssä, arjessa, ihmissuhteissa tai muussa hyvinvointiin ja terveyteen liittyvässä asiassa.
- ✓ Muutos voi tapahtua myös niissä yhteisöissä, joiden kanssa työskentelette.
- ✓ Muutos voi olla jonkun asian paranemista, mutta se voi tarkoittaa myös sitä, että jokin asia säilyy ennallaan tai huononee hitaammin toimintanne seurauksena. Voit miettiä, mitä tapahtuisi, jos toimintanne ei olisi?

Miten onnistuite asettamassanne tavoitteessa?

- ✓ Arvioi tässä avustushakemuksessanne asetetun tavoitteen toteutumista. Jos tavoite on ajan myötä tarkentunut, kerro siitä tässä.
- ✓ Kuvaa esimerkiksi toiminnasta koottua suullista tai kirjallista palautetta. Missä asioissa onnistuite?

TASO 3

Minkälaisia muutoksia tapahtuu, jos onnistutte?

Tason 2 ohjeiden lisäksi:

- ✓ Tavoitteita voi olla useita, jos kohderyhmiä on useita. Aseta tässä tapauksessa tavoitteet kohderyhmittäin.
- ✓ Muotoile tavoitteet sellaiseen muotoon, että voitte arvioida niiden saavuttamista. Kerro, miten seuraatte tavoitteiden toteutumista.
- ✓ Kerätkää tietoa tavoitteen toteutumisesta toimintanne ja kohderyhmällemme sopivalla tavalla. Mahdollisia keinoja ovat esimerkiksi havainnointi, kyselyt tai haastattelut, joita voitte toteuttaa satunnaisena otoksena pienemmältä joukolta ihmisiä.

Miten onnistuite asettamassanne tavoitteessa?

Tason 2 ohjeiden lisäksi:

- ✓ Kuvaa kerättyä arviointitietoa ja arvioi sitä, missä määrin tai millä tavoin toimintanne edisti tavoittelemassanne muutosta. Mitkä asiat vaikuttivat tavoitteen saavuttamiseen?

* Loppuraportin osana olevassa suunnittelupohjassa vaikutusketjun viisi osiota on purettuna hakemuslomakkeen kysymykseksi ja ohjeistukseksi, selvityslomakkeen kysymykseksi ja ohjeistukseksi sekä esimerkiksi.

Valoa vaikuttavuuden johtamiseen ja kehittämiseen!

saila@vaikuttavayritys.fi, 050 401 7178

<https://vaikuttavayritys.fi>

Vaikuttava Yritys -Youtubekanava

VAIKUTTAVA YRITYS